

ATPAŽISTU GROŽINĮ IR NEGROŽINĮ TEKSTĄ.

TEKSTO SUPRATIMAS.

PERSKAITYK TEKSTĄ

Loreta Kavolė

Trečia sapnų diena: nevalia užsimiršti

Kai atsimerkiu, vėl supausi tinkle po sudužusiu laivu, riogsančiu ant jūros kranto. Mano bičiuliai irgi buvo čia. Abu sėdėjo ant smėlio ir išsižioję iš nuostabos spoksojo į kažką, ko aš negalėjau matyti. Skubiai nusileidau Bilduliui ant peties. O tada išsižiojau ir pats.

Priešais, per kelis metrus nuo laivo, susirangiusi šalia nedidelio balto akmens, gulėjo ilga gyvatė ir iškėlusį galvą nemirksėdama spoksojo į mus. Gyvatė kryptelėjo galvą, ir tik tada aš pastebėjau, kad ji su akiniais.

– Ką dabar darysim? – ištariau tylutėliai.

– Nežinau, – vos girdimai atsiliėpė Bildulis.

– Nekrutėkim, antraip ji mus puls, – šnipštelėjo Rolas.

Gyvatė pliaukštelėjo uodega ir palingavo akinuotą galvą.

– Iš kur ištraukėte tokią nesąmonę? – staiga prabilo ji. – Kodėl turėčiau jus pulsti?

Aš esu mandagi gyvatė. Mama mane visada giria.

– O kodėl tu spokasai į mus? – išlemeno Bildulis. Jis atrodė išsigandęs, ir tai buvo gerai. Mama Bildė juk sakė, kad truputis baimės bildukui tikrai nepakenktų.

– Todėl, kad man įdomu, – atsakė gyvatė. – O kaip jūs čia atsidūrėt?

– Atplaukėm burine valtimi, – jau drąsiau ištare Rolas.

– Burine? – nustebė gyvatė. – Didele? Kaip šis laivas? – mostelėjo uodega.

Rolas papurtė galvą.

– Ne, maža. Su viena bure. <...> Nori parodysim? <...>

– Oi, kokia graži! – suspigo ji. – Oi, kokia burė! Ir aš tokios noriu. Bet oi... žinot ką... – ji minutėlę žvelgė į dangų, – regis, artinasi audra. Turiu lėkti namo. O jūs, jeigu norit saugiai audrą pralaukti, plaukit va-a-a ton pusėn, – pamojo uodega. – Kai tik pamatysit stačias olas ir tarp jų nedidelę įlanką, sukit joni ir išmeskit inkarą. Įlankoje ir nuo audros pasislėpsit, ir pailsėsit. <...>

Mes visi išsyk pajutome dėkingumą tai mielai draugiškai gyvatei. Ir netgi pasidarė truputį liūdna, kad teks atsisveikinti. Staiga prisiminiau vieną dalyką.

– Burės mes tau negalim padovanoti, – pasakiau. – Ji mums patiems reikalinga. Bet turim kitą dovaną, – ir pamerkiu Bilduliui.

Bildukas supratingai linktelėjo, iš kišenės ištraukė baubukų šluostę ir padėjo ant akmens. Tada mandagiai atsitraukė per kelis žingsnius.

Gyvatė prišliaužė prie akmens.

– Oi, kokia graži! – suspigo, uodega pakėlė šluostę ir užsidėjo ant galvos. – Čia bus mano kepuraitė. Seniai svajoju apie tokią. Pas mus dieną taip karšta, kad net galva garuoja. Ačiū!

Atsisveikinome su gyvate ir sulipome į valtį. Rolas stėjo prie vairo, o mudu su Bilduliu dar ilgai mojome naująją sapnų bičiulei, kuri mosavo mums uodega. Paskui pažvelgėme į dangų.

– Iš tikrųjų artinasi audra, – pasakiau. – Anava, kokie juodi debesys prie horizonto.

– Tikrai, – pritarė man Bildulis. – Oi, žiūrėk, – parodė į stiebą, – prapuolė dar viena vėliavėlė, rudoji.

Kitai ir būti negalėjo. Juk mes nebebijojome gyvačių, nors ir neišsitėpėme bazilikų aliejumi.

ATSAKYK Į KLAUSIMUS IR ATLIK UŽDUOTIS (REMKIS TEKSTU).

13. Iš ko galima suprasti, kad pasakotojas yra voriukas? Pažymėk ☒.

1 t. ☐

Pasakotojas nusileido Bilduliui ant peties.	
Jis pastebėjo, kad gyvatė su akiniais.	
Ilustracijoje nupieštas voras.	
Jis suposi tinkle.	

14. Kas yra šio pasakojimo veikėjai? Pažymėk ☒.

1 t. ☐

Gyvatės mama	
Bildutis	

Voras	
Burė	

Rolas	
Gyvatė	

15. Kur bičiuliai susitiko gyvatę?

1 t. ☐

- A. Ant jūros kranto.
- B. Įlankoje.
- C. Jūroje.
- D. Sudužusiame laive.

16. Perskaityk pažymėtą teksto dalį. Rask ir parašyk žodžius, iš kurių galima suprasti, kad bičiuliai išsigando gyvatės.

1 t. ☐

17. Kodėl Bildulio mama manė, kad truputis baimės jam nepakenktų?

1 t. ☐

- A. Ji norėjo, kad jis visko bijotų.
- B. Ji norėjo, kad Bildulis būtų atsargesnis.
- C. Ji norėjo, kad jis būtų drąsesnis.
- D. Ji norėjo, kad Bildulis būtų geresnis.

18. Kodėl gyvatė išsigandusiems bičiuliams pasakė *Mama mane visada giria*? 1 t.

19. Tekste rašoma, kad gyvatė yra draugiška. Koks gyvatės elgesys tai rodo?

1 t. ☐

20. Kodėl bičiuliai turėjo atsisveikinti su gyvate?

1 t. ☐

- A. Nes jie labai išsigando gyvatės.
- B. Nes gyvatę pašaukė jos mama.
- C. Nes artinosi audra.
- D. Nes pasidarė labai karšta.

21. Ar gyvatė džiaugėsi dovana? Pažymėk ☒.

1 t. ☐

☐ Taip ☐ Ne

Paaiškink, kodėl.

Teksto pabaigoje rašoma, kad vaikai nebebijo gyvačių. Kodėl?

1 t. ☐

Kokiais žodžiais galima būtų pakeisti pabrauktus žodžius?

1 t. ☐

laivas riogsojo ant jūros kranto	
gyvatė nemirksėdama spoksojo į mus	

Teksto pavadinime yra žodžiai – *nevalia užsimiršti*.

1 t. ☐

Ar šie žodžiai tinka teksto pagrindinei minčiai nusakyti? Pažymėk ☒.

☐ Taip ☐ Ne

Paaiškink, kodėl.

Koks yra šis tekstas? Pažymėk ☒.

1 t. ☐

Grožinis ☐ Negrožinis ☐

Parašyk du šio teksto požymius, įrodančius tavo pasirinkimą.

1.

2.

PERSKAITYK TEKSTĄ.

Elektroninėmis patyčiomis vadiname, kai virtualioje erdvėje kas nors:

- ▶ viešai, daugeliui matant, įžeidinėja;
- ▶ šmeižia ir skleidžia gandus;
- ▶ apsimeta kitu asmeniu ir taip stengiasi pakenkti kito žmogaus reputacijai²;
- ▶ apgaulės būdu išgauna iš kito žmogaus informaciją (pavyzdžiui, jo asmenines nuotraukas, vaizdo įrašus, prisijungimo duomenis ar kitą svarbią informaciją, kuria nesinori dalytis su kitais) ir ją paviešina;
- ▶ atstumia ir nepriima į draugų grupę socialiniuose tinkluose ir kt.;
- ▶ persekioja žinutėmis, grasina kaip nors pakenkti;
- ▶ be sutikimo filmuoja kitą žmogų įvairiose nemaloniųose situacijose, platina nufilmuotus vaizdus internete ir šaiposi.

Jei susidūrei su elektroninėmis patyčiomis,

Skambink nemokamu telefono numeriu 116 111, prisijunk prie „Vaikų linijos“ svetainės vaikulinija.lt ir parašyk laišką arba pabendrauk su „Vaikų linijos“ konsultantais pokalbiais internetu.

Vaikų linija

Atsisiųsk nemokamą mobiliąją programėlę: „SOS: elektroninės patyčios“ („Cyber-Bullying First Aid App“). Ją gali atsisiųsti į savo telefoną iš „Google Play“ arba „App Store“ interneto parduotuvių.



Ž *virtuali erdvė* – informacinėmis priemonėmis sukurta internetinė erdvė
reputacija – vieša nuomonė apie asmens savybes

ATSAKYK Į KLAUSIMUS, ATLIK UŽDUOTIS (REMKIS TEKSTU).

Kokioje erdvėje gali susidurti su elektroninėmis patyčiomis? 1 t. ☐

Lankstinuko sakinyje Niekas neturi teisės tyčiotis iš kito nei mokykloje, nei kieme, nei internete! pažymėtas šauktukas. Kaip manai, kodėl. 1 t. ☐

Kas yra elektroninės patyčios? Pažymėk ☒.

1 t. ☐

Kai kas nors daugeliui matant įžeidinėja.	
Kai kas nors, gavęs asmens sutikimą, platina ir komentuoja jo nuotraukas.	
Kai kas nors, apsimitęs kitu asmeniu, stengiasi jam pakenkti.	
Kai kas nors šmeižia kitą asmenį ir skleidžia apie jį melą.	
Kai kas nors be asmens sutikimo platina nufilmuotus vaizdus.	
Kai kas nors filmuoja arba fotografuoja kitą asmenį, gavęs jo sutikimą.	

Kur siūloma kreiptis susidūrus su elektroninėmis patyčiomis?

1 t. ☐

Kokiais būdais siūloma kreiptis susidūrus su elektroninėmis patyčiomis? Nurodyk bent vieną būdą.

1 t. ☐

JEI PATYČIAS INTERNETE

Pa-
rodyti nepritarimą gali viešai pa-
sakydamas, kad nepritari tokiam
elgesiui, arba neįsitraukdamas į
pašaipias diskusijas.

Labai svarbu išsaugoti patyčių
įrodymus (pavyzdžiui, pasidaryti
ekrano nuotraukas, išsaugoti įžei-
džius laiškus ar žinutes ir pan.),
kad tie, kurie tyčiojasi, negalėtų
paneigti savo veiksmų.

Jeigu pastebėjai save ar
kitus žeminančių informaciją, pra-
nešk svetainės ar socialinio tinklo,
kuriame vyksta patyčios, adminis-

tratoriui arba interneto karštajai
linijai (**pranesk.draugiskasinterne-
tas.lt**). Pasikalbėk apie tai su suau-
gusiais, kuriais pasitiki (pavyz-
džiui, tėvais, mokytojais, mokyklos
psichologu ir pan.).

, net jeigu taip elgiasi
tavo draugai.

su tuo, kuris pa-
tiria patyčias. Parodyk jam, kad ma-
tai, kas su juo vyksta, ir kad tai tau
rūpi (pavyzdžiui, gali parašyti jam
asmeninį laišką ar žinutę). Nebūti-
na tapti patyčias patiriančio vaiko
draugu – vien tavo dėmesys padės
jam pasijusti ne tokiam vienišam.

tą, kuris patiria paty-
čias, papasakoti apie tai suaugusia-
jam, kuriuo jis pasitiki, arba pasiū-
lyk paskambinti ar parašyti
į „Vaikų liniją“.

JEI PATYČIAS INTERNETE

į jokių bandymus
susisiekti (pavyzdžiui, į komenta-
rus, žinutes, skambučius, elektro-
ninius laiškus), kuriais siekiama
trukdyti ar reikalaujama atkreipti
dėmesį. Tai gali paskatinti tęsti pa-
tyčias.

Svetainėje, kurioje vyksta patyčios,
gali užblokuoti tave įžeidinėjantį
asmenį ir pakeisti savo privatumo
nustatymus. Taip pat galima už-
blokuoti telefono numerį, iš kurio
gaunamos nemalonios žinutės ar
skambučiai.

Pokal-
bis su tėvais, draugais, mokytojais
ar kitais suaugusiais, kuriais
pasitiki, yra puikus būdas pradėti
spręsti elektroninių patyčių situa-
ciją ir ieškoti būdų, kaip sustabdyti
patyčias. Taip pat visuomet gali
paskambinti ar parašyti į „Vaikų
liniją“.

Gal gali kurį laiką nesilankyti tam
tikruose socialiniuose tinkluose,
internetinėse svetainėse ar nežaisti in-
ternetinių žaidimų, kuriuose patiri
elektronines patyčias.

 Kodėl svarbu išsaugoti įžeidžius laiškus ar žinutes?

1 t. ☐

 Kaip galėtum padėti pažįstamam, jeigu sužinotum, kad jis patiria patyčias?

1 t. ☐

19. Kaip turėtum elgtis, jeigu žaisdamas žaidimų internetu pastebėtum tave įžeidžiančią žinutę? 1 t. ☐

20. Kokiu tikslu yra parengtas lankstinukas apie patyčias? 1 t. ☐

21. Kas leidžia suprasti, kad šis lankstinukas skirtas vaikams? 1 t. ☐

22. Ar reikia kovoti su elektroninėmis patyčiomis? Pažymėk ☒. 1 t. ☐

☐ Taip ☐ Ne

Paaiškink, kodėl.

RAŠYMAS.

NUTEMPkite REIKŠMINES DAIKTAVARDŽIŲ DALIS KUR PRIKLAUSO.

pajūris, smėliukas, valtimi, įlankoje.

PRIEŠDĖLIS	ŠAKNIS	PRIESAGA	GALŪNĖ

23. Parašyk nurodytų linksnių daiktavardžių ir būdvardžių junginius. 3 t. ☐

vns. V. (kas? koks? / kokia?)	vns. G. (ką? kokį? / kokią?)	dgs. V. (kas? kokie? / kokios?)	dgs. K. (ko? kokių?)
burinis laivas			
mandagi gyvatė			
švelnus vėjas			

4. Sudaryk po giminišką daiktavardį su nurodytomis priesagomis. 3 t. ☐

-yn-	-inink-	-ykl-
eglė –	mokslas –	skaito –
paukštis –	irklas –	kepa –

5. Pabrauk žodžius, kuriuos visada pradėdame rašyti didžiąja raide. 2 t. ☐

JAUNIUS IŠ VILNIAUS MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKOS PARSINEŠĖ LORETOS KAVOLĖS KNYGĄ „PAŠĖLUSIAI KEISTA KELIONĖ“. SAVAITGALĮ JIS SU TĖVELIAIS VAŽIUOS PAS SENELIUS. JIE GYVENA DAUGUOSE. PASIIMS IR KNYGĄ.



5. Įrašyk praleistas raides į įsimintinos rašybos žodžius. 2 t. ☐

Vėl — va, dr — sa, — domybė, m — sčiau, s — žiningumas, t — sinys, sugr — žimas, — virus, K — stutis, — rankis.

6. Išlinksnuok žodžių junginį *nauja bičiulė*. 4 t. ☐

Linksnis	Vienaskaita	Daugiskaita
V.	nauja bičiulė	
K.		
N.		
G.		
Įn.		
Vt.		
Š.		

PERSKAITYK SAKINIUS. NURAŠYK BŪDVARDŽIO IR DAIKTAVARDŽIO JUNGINIUS. NURODYK JŲ GIMINĘ, SKAIČIŲ IR LINKSNĮ.

Šalia baltos akmenų gulėjo ilga gyvatė.

Gyvatė pliaukštelėjo ilgą uodegą ir palingavo akiniuotą galvą.